

TÉZY
K ŠTÁTNYM ZÁVEREČNÝM SKÚŠKAM Z PREDMETU
„EKONÓMIA“

Bc – štúdium, študijný odbor: Verejná správa

1. Ekonómia ako spoločenská veda, základné etapy vývoja ekonómie, základné ekonomické pojmy a kategórie.

- definícia ekonómie, základné ekonomické pojmy a kategórie,
- funkcie ekonómie a metódy skúmania ekonómie,
- základné etapy vývoja ekonómie, hlavní predstavitelia,
- charakteristika pojmov mikroekonómia a makroekonómia.

2. Základné problémy organizácie ekonomiky. Potreby a ich uspokojovanie. Základné ekonomické zákony.

- triáda ekonomických problémov a ich riešenie v rôznych typoch ekonomík,
- potreby spoločnosti, ich uspokojovanie, zdroje uspokojovania potrieb,
- základné ekonomické zákony, princíp efektívnosti.

3. Trh a trhový mechanizmus, jeho prvky, fungovanie trhového mechanizmu.

- základná úloha trhu v ekonomike, typy trhov,
- trhový mechanizmus, jeho prvky, fungovanie trhového mechanizmu,
- nedokonalosť trhového mechanizmu a jej riešenie.

4. Konkurencia, jej formy a význam v trhovej ekonomike.

- konkurencia ako základná podmienka fungovania trhovej ekonomiky,
- formy a typy konkurencie,
- nedokonalá konkurencia, jej formy.

5. Cena, jej úloha a funkcie ceny v trhovej ekonomike.

- cena ako vyjadrenie hodnoty tovaru,
- úloha ceny v ekonomickom systéme,
- cena výrobkov a služieb a cena výrobných faktorov,
- regulácia cien v ekonomike.

6. Klasická ekonomická teória, podstata klasickej ekonomickej teórie, predstavitelia.

- liberalizmus v ekonómii (princíp laissez faire,)
- podstataa vznik klasickej ekonomickej teórie, predstavitelia,
- princíp osobného a spoločenského prospechu v trhovej ekonomike.

7. Keynesová ekonomická teória, jej podstata. Štátny intervencionalizmus, jeho nástroje.

- podstata keynesovej ekonomickej teórie,
- štátny intervencionalizmus, jeho nástroje,
- kategórie úspory, investície, peniaze v keynesovej teórii,
- keynesova teória a monetarizmus, porovnanie.

8. Úloha štátu v ekonomike, formy zásahov štátu do ekonomiky.

- štát ako ekonomický subjekt,
- úloha štátu v ekonomickom systéme,
- formy zásahov štátu do ekonomiky,
- názory na úlohu štátu v ekonomickej teórii.

9. Mikroekonomická teória spotrebiteľa, formovanie individuálneho dopytu spotrebiteľa, faktory vplývajúce na jeho zmeny.

- racionálne správanie spotrebiteľa, kategória užitočnosť,
- zmeny rozpočtových možností spotrebiteľa, optimum spotrebiteľa,
- formovanie individuálneho dopytu, faktory vplývajúce na jeho zmeny,
- elasticita dopytu.

10. Mikroekonomická teória firmy, základná charakteristika, rovnováha firmy, maximalizácia zisku (optimalizácia zisku).

- základná charakteristika firmy,
- technické podmienky výroby, voľba technológie,
- miera technickej substitúcie, rovnováha firmy, maximalizácia alebo optimalizácia zisku.

11. Mikroekonomická politika štátu, nástroje mikroekonomickej politiky štátu.

- nástroje mikroekonomickej politiky štátu,
- zásahy štátu do správania trhových subjektov,
- úloha štátu pri ovplyvňovaní mikroekonomického prostredia.

12. Typológia a právne formy podnikov v ekonomike.

- členenie podnikov podľa typologických znakov
- právne formy podnikov, podnik jednotlivca, obchodné spoločnosti, verejná obchodná spoločnosť, komanditná spoločnosť, spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť, družstvo
- združenie podnikov, konzorcium, kartel, syndikát, koncern, trust a holding.

13. Náklady, efektívnosť a rentabilita podniku.

- náklady, teória nákladov a klasifikácia nákladov, členenie nákladov,
- fixné a variabilné náklady, grafické znázornenie,
- zisk, efektívnosť a rentabilita.

14. Trh výrobných faktorov, špecifiká trhu výrobných faktorov.

- práca a trh práce,
- prírodné zdroje a pôda, trh prírodných zdrojov a pôdy,
- kapitál a trh kapitálu,
- ceny výrobných faktorov.

15. Dôchodky a ich rozdeľovanie, dôchodky a polarizácia spoločnosti.

- dôchodky, formy distribúcie, faktory vplývajúce na rozdeľovanie dôchodkov,
- hmotný blahobyt a kvalita života,
- dôchodky a polarizácia spoločnosti.

16. Makroekonomické veličiny a ich meranie.

- HDP, HNP, vymedzenie pojmov, metódy výpočtu,
- ďalšie makroekonomické veličiny, ich význam pre hodnotenie úrovne ekonomiky,
- základné makroekonomické ciele.

17. Agregátny dopyt, agregátna ponuka.

- agregátny dopyt, zložky agregátneho dopytu,
- agregátna ponuka, faktory ovplyvňujúce agregátnu ponuku,
- makroekonomická rovnováha.

18. Spotreba, úspory, investície, vzťah úspor a investícií.

- spotreba, faktory ovplyvňujúce spotrebu, sklon k spotrebe,
- úspory, faktory ovplyvňujúce úspory, sklon k úsporám,
- investície a ich členenie, vzťah úspor a investícií.

19. Ekonomický rast a ekonomický cyklus.

- výkonnosť ekonomiky a ekonomický rast, jeho podstata a meranie,
- faktory a zdroje ekonomického rastu,
- ekonomický cyklus, podstata,
- fázy a prejavy ekonomického cyklu.

20. Národný príjem, jeho tvorba a užitie, rozdelenie celkového výstupu v ekonomike.

- tvorba národného príjmu, produkčné funkcie,
- rozdelenie celkového výstupu v ekonomike,
- odkúpenie HDP, užitie HDP.

21. Peniaze a ich úloha v ekonomike.

- podstata peňazí a ich úloha v ekonomike,
- funkcie peňazí a formy peňazí,
- makroekonomické agregáty peňazí,
- rovnica výmeny, vývoj ekonomických názorov na rovnicu výmeny.

22. Peňažný trh a banková sústava. Národná banka Slovenska.

- podstata peňažného trhu,
- dopyt a ponuka peňazí, úroková miera,
- banková sústava, úloha komerčných bánk v ekonomike,
- Národná banka, úloha NBS po vstup do Menovej únie.

23. Inflácia, jej príčiny, meranie. Dôsledky inflácie v ekonomike.

- podstata, príčiny a formy inflácie,
- meranie inflácie, cenové indexy,
- ekonomické a sociálne dopady inflácie.

24. Zamestnanosť a nezamestnanosť, príčiny nezamestnanosti. Dopady nezamestnanosti na ekonomiku.

- zamestnanosť a nezamestnanosť, príčiny nezamestnanosti,
- meranie zamestnanosti a nezamestnanosti, formy nezamestnanosti,
- súčasná situácia na trhu práce v SR.

25. Stabilizačná politika štátu, nástroje stabilizačnej politiky.

- nástroje stabilizačnej politiky,
- rozpočtová politika,
- monetárna politika,
- menová politika,
- koordinácia zahraničnej a obchodnej politiky.

26. Medzinárodná deľba práce a svetové hospodárstvo.

- medzinárodné ekonomické vzťahy a svetové hospodárstvo,
- medzinárodný obchod, obchodná a platobná bilancia,
- liberalizácia v medzinárodnom obchode,
- integračné procesy v Európe.

27. Makroekonomický rámec hospodárskej politiky.

- úloha vlády v ekonomike a spoločnosti,
- programové ciele a vyhlásenia vlády,
- úloha a nástroje centrálnej banky pre zabezpečenie makroekonomických rovnováh.

28. Finančná, fiškálna a menová politika.

- finančná politika, vymedzenie pojmu,
- nástroje fiškálnej politiky a fiškálna nerovnováha,
- menová politika, jej nástroje,
- Európska centrálna banka, nástroje menovej politiky.

29. Hospodárska politika EÚ.

- integračný proces v Európe.
- ciele a nástroje hospodárskej politiky EÚ,
- nositelia hospodárskej politiky EÚ,

30. Koordinácia stabilizačných politík ekonomík EÚ.

- konvergenčné kritériá, ich charakteristika, aktuálne plnenie,
- Pakt stability a rastu,
- Eurozóna, spoločná menová politika, jej nástroje .

Doporučená literatúra

1. **Habánik, J. a kol.:** *Makroekonómia*. TnUAD, Trenčín, 2011
2. **Habánik, J., Masárová, J., Ivanová, E., Janský, B.** *Makroekonómia*. Trenčín: TnUAD v Trenčíne, 2014.
3. **Habánik, J. a kol.** *Hospodárska politika: teória a súčasné problémy*. Trenčín: TnUAD v Trenčíne, 2012.
4. **Ivanová, E., a kol.** *Základy ekonómie*. Trenčín: TnUAD v Trenčíne, 2016.
5. **Ivanová, E.** *Mikroekonómia*. Trenčín: TnUAD v Trenčíne, 2015.
6. **Ivanová a kol.** *Podnikové hospodárstvo*. Trenčín: TnUAD v Trenčíne, 2018.
7. **Majtan, Š., a kol.** *Podnikové hospodárstvo*. Bratislava Sprint 2 s.r.o., 2014.
8. **Koišová, E. a kol.** *Financie a mena*. Trenčín: TnUAD v Trenčíne, 2017.
9. **Lipková, Ľ.** *Európska únia*. Bratislava: Sprint dva, 2011.
10. **Lisý, J. a kol.** *Ekonómia*. Bratislava: Bratislava: Wolters Kluwer, 2016.
11. **Samuelson, P.A., Nordhaus, W.D.** *Ekonómia*. Bratislava: Elita, 2000.